

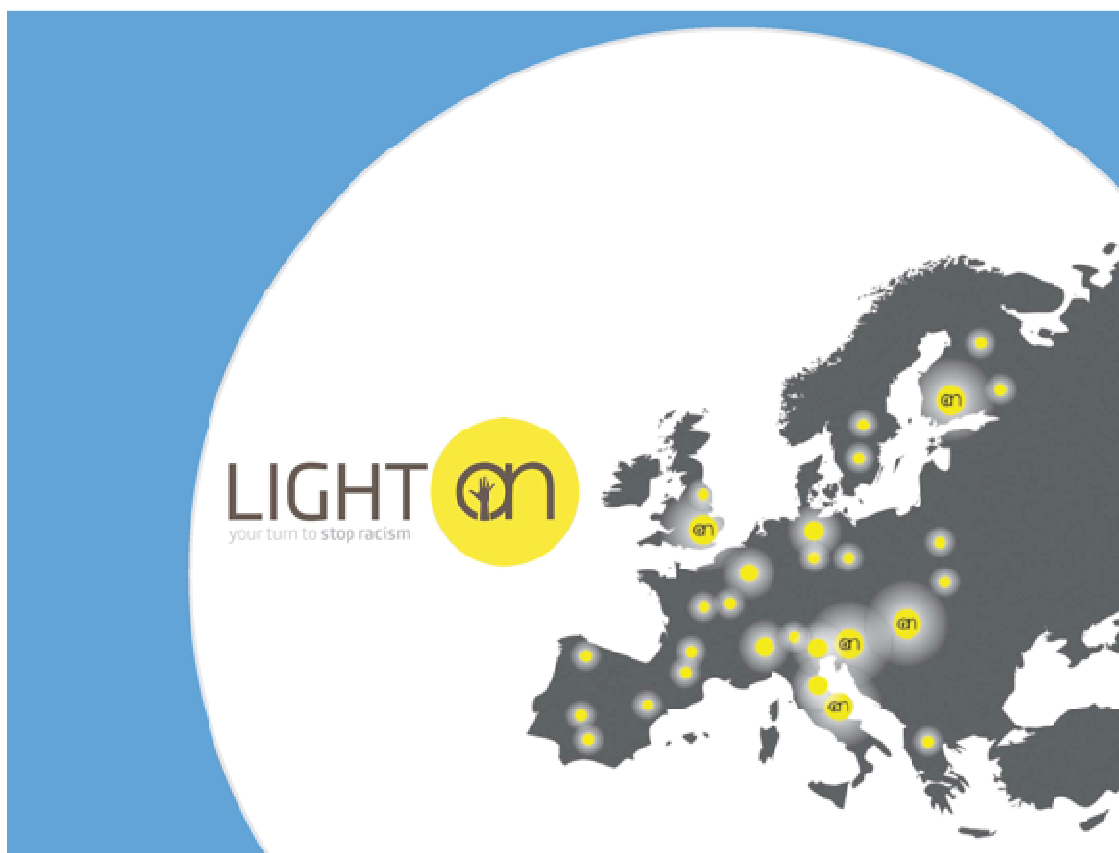

unieri
United Nations
Interregional Crime and Justice
Research Institute

S finančno podporo Evropske
unije, Program Temeljne
pravice in državljanstvo.

Priročnik za delovanje proti rasizmu

LIGHT ON: Cross-community actions for combating the modern
symbolism and languages of racism and discrimination

**LIGHT ON: Medskupnostno delovanje za boj proti
sodobnemu simbolizmu in jeziku rasizma in diskriminacije**

Prevod in priredba: Mirovni inštitut

 Mirovni inštitut
Inštitut za sodobne družbene in politične študije
The Peace Institute
Institute for Contemporary Social and Political Studies

Projekt LIGHT ON

Projekt LIGHT ON - *Medskupnostno delovanje za boj proti sodobnemu simbolizmu in jeziku rasizma in diskriminacije* se financira iz programa Temeljne pravice in državljanstvo Evropske komisije. Cilj projekta je boj proti rasizmu, rasističnim podobam in simbolom, ter priprava nabora različnih orodij na podlagi preventivnega in participativnega pristopa: tako za širšo skupnost kot za strokovnjake in strokovnjakinje kazenskega pregona in področja prava.

Sovražni govor, zlasti sovražni govor na spletu, predstavlja jedro projekta LIGHT ON.

Cilji projekta LIGHT ON so:

- Zoperstaviti se normalizaciji rasizma in ksenofobiji ter njuni sprejetosti v vsakdanji komunikaciji in družbeni dinamiki življenja. LIGHT ON zato identificira podobe, ki so eksplicitno ali implicitno rasistične ter hkrati analizira, kako so te podobe dojete v različnih skupnostih;
- S pomočjo modela visoko specializiranega usposabljanja in orodij okrepiti usposobljenost strokovnjakov in strokovnjakinj ter organov, ki delujejo proti zločinom iz sovraštva in diskriminaciji;
- Spodbuditi državljane in državljanke, da – v kolikor postanejo žrtve ali so priča diskriminaciji – primer prijavijo.

Več informacij o projektu je dostopnih na: <http://www.lighton-project.eu/site/main/page/home> in http://www.unicri.it/special_topics/hate_crimes/

Opozorilo

Izražena vsebina predstavlja stališča avtorjev in avtoric ter ne izraža nujno stališč Združenih narodov ali organizacij, iz katerih prihajajo avtorji in avtorice.

Vsebina te publikacije se lahko citira in reproducira z navedbo vira. UNICRI bi želel prejeti kopijo dokumenta, v katerem je ta pričujoča publikacija uporabljena ali citirana.

Vsebina in predstavljeno gradivo v tej publikaciji ne izražajo mnenj Sekretariata Združenih narodov glede pravnega statusa katere koli države, ozemlja, mesta ali področja njenih organov, ali v zvezi z razmejitvijo njihovih meja.

Cilji Priročnika za delovanje proti rasizmu

Eden glavnih ciljev priročnika je ozaveščanje o rasističnih zločinih iz sovraštva, s poudarkom na sovražnem govoru na spletu, in okrepitev zmožnosti, da se tovrstna dejanja prijavijo. Gradivo vključuje številne praktične instrumente za različne skupine, z namenom zagotoviti večji vpliv skupnosti, zahvaljujoč kontekstualnemu večplastnemu delovanju. Glavni namen tega priročnika je, da bi hkratno delovanje na različnih delih civilne družbe omogočilo izboljšanje trenutne ozaveščenosti o rasizmu in sovražnem govoru na spletu in da bi se povečala učinkovitost upoštevanja temeljnih pravic v vsakdanjem življenju.

Cilj Priročnika za delovanje proti rasizmu predstavlja prilagojen instrument za krepitev vloge organov pregona, pravosodnih uradnikov, uradnic ter pravnih strokovnjakinj, strokovnjakov, ki pri prepoznavanju in prijavi rasističnih incidentov iz sovraštva podpirajo žrtve rasizma in sovražnega govora na spletu, potencialne žrtve in državljane ter državljanke na splošno.

Priročnik vključuje:

- a. Mobilno aplikacijo: »LIGHT ON RACISM«;
- b. Smernice za organe pregona in pravne strokovnjake, strokovnjakinje;
- c. Obrazce za poročanje o incidentih sovraštva za žrtve in priče tovrstnih incidentov;
- d. Vizualno bazo simbolov in podob z rasistično vsebino (na voljo samo v elektronski različici priročnika);
- e. Slovar izrazov s ksenofobno in rasistično vsebino (na voljo samo v elektronski različici priročnika).

a. Mobilna aplikacija: »LIGHT ON RACISM«

Mobilna aplikacija za pametne telefone in tablice (smart App), imenovana »LIGHT ON RACISM«, je zasnovana tako, da spodbuja poročanje o incidentih nasilja iz sovraštva in spodbuja ozaveščanje javnosti o diskriminaciji in rasističnem sovražnem govoru. Mobilna aplikacija omogoča državljanom, državljanke in strokovnjakom, strokovnjakinjam jasne in enostavno dostopne informacije o rasističnih in ksenofobnih manifestacijah v družbi.

Aplikacija sestoji iz treh glavnih delov: **prijava, izobraževanje in informiranje**. Z rubriko »Prijava« lahko uporabniki, uporabnice, žrtve ali priče prijavijo incidente iz sovraštva, ki se zgodijo na spletu ali v fizičnem prostoru. Različne študije kažejo, da zločini iz sovraštva pogosto niso prijavljeni, ali pa se jih prijavi šele, ko stvari dosežejo krizno točko. S tem orodjem je prijava spodbujana in bolj neposredna oz. takojšnja.

Zahvaljujoč sodelovanju med UNICRI in italijanskim proti-diskriminacijskim uradom (UNAR) je bila aplikacija testirana v Italiji med septembrom in decembrom 2014: v tem obdobju so bile vse prijave poslane neposredno na »UNAR center za stike«, ki je odgovoren za sprejemanje in pregledovanje različnih opozoril in navezovanje stika z uporabniki, uporabnicami glede nadaljnjih ukrepov. Da bi poudarili tista področja, ki se jih državljani, državljanke, uradnice in uradniki bolj zavedajo glede pomena prijave incidentov in da bi zagotovili pregled, kje na spletu se sovražni govor pogosteje dogaja, se lahko po »Zemljevidu sovraštva« tudi navigira.

Cilj Izobraževalne rubrike je v zagotavljanju dodatnega znanja s pomočjo »Slovarja sovraštva« (slovar besednih izrazov sovraštva) in »Simbolov sovraštva« (baza različnih simbolov sovraštva, ki izražajo rasizem, z ustrezno obrazložitvijo).

Informativna rubrika vsebuje kontaktne podatke o italijanskih nacionalnih organih, ki se ukvarjajo z zločini iz sovraštva. Prav tako omogoča vpogled v LIGHT ON projekt, vključno s povezavo do strani, povezanih z ustreznimi organi, v štirih drugih državah projekta (Finska, Madžarska, Slovenija, Velika Britanija).

b. Smernice za organe pregona in pravne strokovnjake, strokovnjakinje

Smernice za uslužbenke, uslužbenke organov pregona in pravne strokovnjake, strokovnjakinje vključujejo navodila o tem, kako z nizom kazalnikov prepoznati morebitne rasistične zločine iz sovraštva ali diskriminatorna vedenja; kako zaslišati žrtve ali priče, da bi dobili pomembne in specifične informacije; katere so glavne pravne težave, povezane z dokazovanjem primera, ugotavljanjem odgovornosti in ovrednotenjem škode; ter praktični ukrepi o tem, kako prepoznati in prijaviti sovražni govor na spletu.

c. Obrazci za prijavo sovražnih incidentov za žrtve in priče dogodkov

Obrazci za prijavo naj se razdelijo preko »Nacionalnih opazovalnih točk« v državah projekta in preko glavnih organizacij civilne družbe, ki se ukvarjajo z vprašanji LIGHT ON projekta: npr. združenja manjšin in migrantov, združenja državljanov, sindikatov, socialnih storitev, mreže za antirasizem, mreže za enakost, itd.

Obrazci so na voljo v vseh jezikih držav, ki sodelujejo pri projektu.

d. Vizualna baza simbolov in podob z rasistično vsebino

e. Slovar izrazov in fraz s ksenofobno in rasistično vsebino

SMERNICE ZA ORGANE PREGONA IN PRAVNE STROKOVNJAKE, STROKOVNJAKINJE

Uvod

- Številne institucije in organizacije, ki delujejo na področju varstva človekovih pravic, so mnenja, da je diskriminacija v Evropi še vedno pogosta.

Skoraj petina ljudi v Evropi (17%) poroča, da so osebno doživeli diskriminacijo ali nadlegovanje: 13% jih je doživelo diskriminacijo na podlagi ene od osebnih okoliščin, analiziranih v raziskavi, in 4% na podlagi več osebnih okoliščin hkrati.

- Ne samo, da sta diskriminacija in sovraštvo zelo razširjena, temveč sta tudi »normalizirana« v javnem mnenju, javnem diskurzu in v družbi nasploh.

Definicija zločina iz sovraštva

- Izraz »zločin iz sovraštva« se **ne** nanaša na določeno kaznivo dejanje. To je lahko katerokoli kaznivo dejanje, kot je umor, dejanje grožnje ali ustrahovanja, napad ali materialna škoda, toda njegova motivacija je tista, ki razloči zločine iz sovraštva od katerekoli druge oblike kaznivega dejanja. Zločin iz sovraštva je zločin, motiviran s predsodki.
- Kot poroča *Legislation Online*, je kaznivo dejanje označeno kot zločin iz sovraštva, ko izpolnjuje dva pogoja:
  - Dejanje mora biti kaznivo po kazenskem zakoniku pravne jurisdikcije, v kateri se je zgodilo;
  - Kaznivo dejanje mora biti motivirano s predsodki.

Kaznivo dejanje + predsodek =
ZLOČIN IZ SOVRAŠTVA

Definicija sovražnega govora

- Trenutno ne obstaja splošno sprejeta definicija termina »sovražni govor«, kljub temu, da je pogosto uporabljen.
- Priporočilo (97) 20 Odbora ministrov Sveta Evrope podaja preprosto definicijo sovražnega govora:

Izraz »sovražni govor« zajema vsako obliko izražanja, ki širi, razpihuje, spodbuja ali opravičuje rasno sovraštvo, ksenofobijo, antisemitizem ali druge oblike sovraštva, ki temeljijo na nestrpnosti, kar vključuje nestrpnost, izraženo z agresivnim nacionalizmom in etnocentrizmom, diskriminacijo in sovraštvom proti manjšinam, migrantom ali osebam z migrantskim ozadjem.

Kazalniki predsodkov

- Ko se na spletu zgodi primer sovražnega govora motiviranega s predsodki, se mora uradna oseba, ki preiskuje domnevne zločine iz sovraštva, osredotočiti na opredelitev te motivacije oz. predsodka.
- »Zaradi težavnosti ugotavljanja subjektivne motivacije oz. predsodka storilca, se o predsodkih poroča samo, če preiskava pokaže dovolj objektivnih dejstev, ki vodijo razumno in preudarno osebo v sklep, da so dejanja kršitelja v celoti ali deloma motivirana s predsodki« (vir: FBI (2012), "[Hate Crime Data Collection Guidelines and Training Manual](#)", 19. december).

Pri ugotavljanju, ali je incident motiviran s predsodki, je potrebno upoštevati več dejavnikov:

- Ali je motivacija domnevnega storilca kaznivega dejanja znana?
- Je za incident znano, da je motiviran z rasnimi, verskimi predsodki, predsodki do invalidnosti, etničnimi predsodki, predsodki glede spolne usmeritve, predsodki na podlagi spola ali spolne identitete?
- Ali žrtev dojema dejanje storilca kot dejanje, ki je motivirano s predsodki?
- Ali ni druge jasne motivacije za incident?
- Je storilec kaznivega dejanja izrekel žaljive pripombe na podlagi rasnih, verskih predsodkov, predsodkov do invalidnosti, etničnih predsodkov, predsodkov glede spolne usmeritve, ali predsodkov na podlagi spola ali spolne identitete?
- So bili prisotni žaljivi simboli, besede ali dejanja, za katere je znano, da predstavljajo sovražno skupino ali drugo dokazilo o predsodkih proti domnevani skupinski pripadnosti žrtve?

- Ali se je incident zgodil v času počitnic ali na kateri drugi dan, ki je pomemben bodisi za domnevano skupinsko pripadnost žrtve bodisi za storilca kaznivega dejanja?
- Je žrtev pripadnik specifične rase, vere, invalidnosti, etnične pripadnosti, spolne usmerjenosti, spola ali spolne identitete?
- Ali je bil storilec drugačne rase, vere, etnične pripadnosti, spolne usmerjenosti, spola ali spolne identitete kot žrtev?
- Bi se incident zgodil, če bi bila žrtev in storilec iste rase, vere, invalidnosti, etnične pripadnosti, spolne usmerjenosti, spola ali spolne identitete?
- Ali so bili komentarji ali izjave, ki jih je izražal storilec kaznivega dejanja takšni, da kažejo na predsodke storilca?
- Ali so bile risbe, slike, simboli, »meme« (ideja, vedenje, slog, ki se širi znotraj spletne skupnosti »od ust do ust«) povezani s predsodki, javno objavljeni ali poslani zasebno s strani storilca?
- Je žrtev obiskala spletno platformo, na kateri so že bile pogoste prijave o zločinih iz sovraštva na osnovi rase, vere, invalidnosti, etnične pripadnosti, spolne usmerjenosti, spola ali spolne identitete in kjer je stalno prisotna visoka nestrpnost proti domnevani skupinski pripadnosti žrtve?
- Ali je prišlo do več incidentov na isti spletni strani / blogu / družbenem omrežju ob istem ali približno istem času, in ali so žrtve vse iste rase, vere, invalidnosti, etnične pripadnosti, spolne usmerjenosti, spola ali spolne identitete?
- Ali znaten del skupnosti, v kateri se je zgodil zločin, meni, da je bil incident motiviran s predsodki?
- Je bila žrtev vključena v aktivnosti, ki se jih povezuje z njeno domnevano rasno, versko, etnično skupinsko pripadnostjo, spolno usmerjenostjo, spolom ali spolno identiteto?
- Ali incident sovпада s prazniki ali datumi posebnega pomena, ki se nanašajo na raso, vero, invalidnost, etnične pripadnosti, spolno usmerjenost, spol ali spolno identiteto, na primer dan Martina Luthra Kinga ali Roš hašana, Dan spomina na žrtve transfobije, oziroma v slovenskem kontekstu npr. pravoslavni ali muslimanski verski prazniki, ob dnevih Parade ponosa ipd.?
- Ali je bil storilec že vključen v podoben zločin iz sovraštva, in ali je član skupine sovraštva?
- Ali so bili znaki, da je bila vpletena skupina sovraštva? Na primer, skupina sovraštva je prevzela odgovornost za zločin ali je bila takrat aktivna v bližini.
- Ali je zaznano zgodovinsko uveljavljeno sovraštvo med skupinami žrtve in storilca?
- Ali je ta incident podoben drugim poznanim in dokumentiranim primerom predsodkov, zlasti na tem področju? Ali incident sovпада s podobnim *modus operandi* nasproti drugim incidentom?
- Ali je žrtev že bila v podobni situaciji?
- Ali obstajajo druge razlage za incident, kot so otroške potegavščine, nepovezani spletni vandalizem, itd.?
- Ali se je storilec zavedal vpliva svojega dejanja na žrtve?
 (Vir: UNICRI elaboration of US Department of Justice, FBI (2012), [Hate Crime Data Collection Guidelines and Training Manual](#))

Pravne težave povezane s sovražnim govorom na spletu

Ugotavljanje dejstev je v središču vsakega pravnega postopka. Potrebno je določiti tri pogloblitve zadeve:

1. katera dejstva lahko podpirajo trditve;
  2. kako priti do teh dejstev;
  3. kako zbrati dokaze za utemeljitev teh dejstev. (Vir: Farkas L., (2011), [How to Present a Discrimination Claim: Handbook on seeking remedies under the EU Non-discrimination Directives](#), European Commission Directorate-General for Justice)
- Priporočljivo se je posvetovati z institucijami, ki se ukvarjajo z enakostjo, upravnimi organi, organi pregona in nevladnimi organizacijami, kar je še posebej pomembno pri dostopu do dokumentacije in pridobitve prič ali tretje stranke, da podajo izjave pred sodnim zaslišanjem.
- Ena izmed največjih težav, ki izhajajo iz razširjanja sovražnega govora na spletu, je ocenjevanje pravne odgovornosti kršiteljev.

Ta težava izvira iz nekaterih glavnih značilnosti interneta, kot so virtualnost, anonimnost in razširjenost po svetu. Več različnih akterjev, akterk namreč lahko sodeluje pri ustvarjanju in distribuciji sovražne vsebine na spletu z:

- a. ustvarjanjem ali pridobivanjem;
  - b. objavljanjem ali razvijanjem vsebine;
  - c. nudenjem gostovanja;
  - d. omogočanjem razširjanja vsebine in njene dostopnosti. (Vir: McGonagle, T. (2013), [»Svet Evrope proti spletnemu sovražnemu govoru: zagonetke in izzivi«](#))
- Tako se lahko pripišejo različne stopnje odgovornosti številnim akterjem, saj ima vsak lahko drugačen odnos do sovražne vsebine. Na splošno povedano, različne pravne specifičnosti so lahko uporabljene glede na različne vrste tako imenovanih *uporabniško ustvarjenih vsebin* (oz. *User Generated Content* - UGC). Pri ocenjevanju različnih ravni odgovornosti / pristojnosti, je koristno, da se upoštevajo različne ravni uredniškega sodelovanja / nadzora. Zato je koristno, da se oceni, ali je sovražna uporabniško ustvarjena vsebina:
1. ustvarjena s strani uporabnikov, uporabnic in je nato vključena v sicer profesionalno in uredniško nadzorovano vsebino;
  2. samostojna vsebina, to pomeni, da sovražna vsebina obstaja poleg profesionalne in uredniško nadzorovane vsebine;
  3. produkt soustvarjanja medijskih strokovnjakov, strokovnjakinj in uporabnikov, uporabnic;
  4. ustvarjena preko vzdrževanih in namensko ustvarjenih forumov in omrežij in ni vključena v strokovno medijsko vsebino. (Vir: McGonagle, T. (2013), [»Svet Evrope proti spletnemu sovražnemu govoru: zagonetke in izzivi«](#))

- Poleg tega je z vidika pristojnosti določitev odgovornosti za sovražni govor na spletu zapletena. Sovražni govor se lahko razmnožuje preko ponudnikov internetnih storitev (ISP), ki temeljijo na različnih pravosodnih sistemih. Kot je bilo že pojasnjeno, je med nacionalnimi zakonodajami na tem področju malo skladnosti. Predvsem pa to postane jasno, če upoštevamo bistveno drugačne pravne in kulturne pristope, ki jih različna evropska na eni in ameriško pravosodje na drugi strani uporabljajo v smislu zaščite / regulacije svobode govora.
- Pogoste težave:
  - Tako imenovani **Forum-shopping**. Sovražne spletne strani pogosto gostujejo v jurisdikcijah držav, ki so bolj strpne do sovražnega govora. Spletne strani, ki so bile blokirane ali prepovedane v eni državi, se včasih preselijo v drugo jurisdikcijo.
  - **Različni ponudniki internetnih storitev** imajo, celo znotraj ene jurisdikcije, pogosto različne politike glede sovražnega govora. Zelo je pomembno, da se v celoti zavedamo značilnosti posamezne jurisdikcije ponudnika internetnih storitev ali družbenih omrežij, ki gosti rasistično vsebino, in ustreznih politik zoper sovražni govor.

Kako prijaviti incident

Pri prijavi incidenta vključite čim več informacij:

- Kdaj se je to zgodilo? Navedba datuma in časa je pomembna, ker nekatere spletne vsebine, kot so nitne razprave v spletnih klepetalnicah, lahko hitro izginejo.
- Kako je vsebina dostavljena? Je žrtev prejela vsebino neposredno na email, preko SMSa, tekstovnega sporočila, neposrednega sporočila ali privatnega pogovora? Ali je žrtev naletela na vsebino med brskanjem po spletu?
- Če je bilo sporočilo poslano žrtvi:
  - Poskrbite, da žrtev ohrani izvirno elektronsko sporočilo ali shrani zapis besedila iz klepetalnice.
  - Če je možno, shranite uporabniško ime ali e-poštni naslov osebe, ki je poslala sovražno sporočilo.
- Če je žrtev naletela na vsebino na spletni strani:
  - Kopirajte in prilepite celotni internetni naslov spletne strani s klikom na naslovno vrstico spletnega brskalnika, nato ga prilepite v urejevalnik besedila.
  - Posnemite sliko zaslona (»screenshot«) vsebine in ga posredujte policiji. (Na računalnikih z Windows sistemom pritisnite tipko »Print Screen«, nato odprite program za urejevanje besedila ali kak grafični program in izberite »Prilepi« v meniju »Uredi«. Na Mac sistemih pritisnite Command-Shift-3 za shranjevanje slike trenutnega zaslona kot grafične datoteke na namizju). (Vir: MNet(2012), Responding to Online Hate Crime, str.13).

Vedno naredi varnostno kopijo vsebine incidenta sovražnega govora!

- Obstaja pet različnih strategij, kako prijaviti sovražni govor na spletu, ki se lahko razlikujejo glede na vsebino »verbalnega napada« (kot jih je predlagal Svet Evrope: ZDA, (2012), »[Naredi korak naprej! Bodi aktiven proti rasistični propagandi in sovražnemu govoru na spletu](#)«). Prvi korak, ki ga je potrebno narediti, je da ocenite vsebino sovražnega govora in izberete eno od strategij.

Najprimernejša možnost je odvisna od tega, ali vsebina gostuje v vaši državi in je zato predmet nacionalne zakonodaje ali pa mednarodne. Temeljna merila za odločitev so, ali se nahaja sovražna vsebina na spletni strani, blogu, ali kot avdio-vizualni zapis, ali pa gre za sporočilo na družbenem omrežju, in ali stran gostuje v vaši državi ali v tujini.

- ✓ **Kazenska ovadba:** ko gre za primere, ki hranijo veliko podatkov (spletna stran), so ponavljajoča se dejanja posameznikov, posameznic (blogi), ali pa gre za dejavnost organizirane skupine.
- ✓ **Zahtevati od avtorja odstranitev vsebine:** navajajoč, kateri kazenski zakon je bil kršen s sovražnimi izjavami in opozarjajoč na možne pravne posledice dejanj. Vendar anonimna narava interneta žal zmanjšuje dejanski učinek takšnega ukrepa.
- ✓ **Obvestilo o nezakoniti /sovražni vsebini upravitelju spletne strani:** bistveno je, da se priloži navedek, poda povezavo do mesta, kjer se nahaja, in se opozori, na kateri del zakonodaje ali pogojev, ki ga krši, se nanaša.

Kako najti kontakt upravitelja strani:

- Odprite <http://whois.domaintools.com/>.
- V iskalno polje na strani vpišite ime spletne strani.
- Rezultati vam pokažejo, kdo je registriral domeno, kdo so upravljalci, njihovi kontakti in druge podatke.

- ✓ **Obvestilo o nezakoniti/sovražni vsebini ponudniku internetnih storitev (ISP),** ki gosti takšno neprimerno vsebino. V večini primerov administratorji ugodijo zahtevi za odstranitev, če je vsebina nezakonita.
- ✓ Obvestilo uradu za pritožbe - [INACH](#) (The International Network Against Cyber Hate) - [INHOPE](#) (International Association of Internet Hotlines), to je mreža nacionalnih uradov, zadolženih za zbiranje in obravnavanje pritožb v zvezi s sovražno ali nezakonito internetno vsebino.

Koraki za prijavo ponudniku internetnih storitev

- ✓ Poiščite ISP dotične spletni strani. Na primer tako, da vnesete ime spletne strani v storitev, kot je www.Domaintools.com, ki našteva ponudnike kot »IPLocation«. Preverite pogoje, ki jih nalaga ISP: pogledajte v »Terms of service«, »Smernice skupnosti« ali »Pogoji uporabe«.
- ✓ Pri prijavi na ISP, ki gosti dotično stran, morate biti natančni glede žaljivega gradiva-priložite ime spletne strani, URL naslov in sliko zaslona. Če je mogoče, navedite tudi, katera pravila so kršena.
- ✓ Navedite vse pomembne informacije, da olajšate delo ISP v smislu razumevanja in ukrepanja na vašo pritožbo. Jasnost je bistvena: opis naj bo natančen, analitičen in s sklicevanjem na reference, če je to mogoče. Natančnost in preudarnost besed omogočata boljše sporočanje bistva.
- ✓ Pritožbe morajo biti vljudne in natančne. Uporabite obrazec, ki ga določi ponudnik internetnih storitev, če je ta predpisan. Bodite jasni in natančno povejte, kaj se od njih zahteva za izboljšanje stanja. Izrecno zahtevajte odgovor.
- ✓ Če ima spletna stran anonimne prijave: lastniki spletnih strani lahko uporabljajo anonimno registracijo v storitev (ARS), da bi prikrili svojo identiteto, da bi se izognili prevzemanju odgovornosti za sovražno, zavajajočo ali manipulativno vsebino. V teh primerih je potrebno kontaktirati podjetje, ki zagotavlja anonimne prijave. Če želite to storiti, ugotovite, za katero podjetje gre. Pojdite na www.whois.com ali www.betterwhois.com, da določite tistega, ki je registriral spletno stran. Potem pojdite na spletno stran ponudnika anonimnih prijav in pogledajte, če so bili kršeni njihovi lastni Pogoji storitev. (Vir: CEJI(2012), »Naredite zločine iz sovraštva vidne. Soočanje z dejstvi.«)

Koraki za prijavo incidentov v najpogosteje uporabljenih družbenih medijih

- Vse strani glavnih družbenih omrežij, kot tudi platforme za objavo videov na spletu, imajo svoje specifične politike in pravila delovanja, ki določajo, katere vsebine se lahko objavijo in razširjajo na spletu in po drugi strani, kako uporabniki in uporabnice lahko prijavijo nedovoljene vsebine – s končnim ciljem, da se tovrstne vsebine odstrani.
- *The Anti-Defamation League* ima zbran izčrpen seznam politik in pravil glavnih podjetij, ki delujejo na spletu, in določajo, katere vsebine se lahko objavijo in širijo po medmrežju – z namenom, da se olajša neposreden dostop spletnim uporabnikom in uporabnicam, da se lahko posvetujejo o standardih in vložijo pritožbo v realnem času. Celoten seznam je dostopen na spletni strani:
<http://www.adl.org/combating-hate/cyber-safety/c/cyber-safety-action-guide.html>

Facebook

- V [Skupnostnih standardih](#) ponuja Facebook svoje razumevanje, kakšen način izražanja je sprejemljiv in kakšne vrste vsebin se lahko prijavi in odstrani, vključno s sovražnim govorom, ustrahovanjem in nadlegovanjem.
- Varnostno središče na Facebook strani nudi informacije in povezave do različnih organizacij, ki delujejo na področju diskriminacije na nacionalni ravni:
<https://www.facebook.com/safety/tools/>
- Poseben obrazec, s katerim se lahko pripravi prijava kršitev glede na Facebook pogoje (v angleščini):

Report a Violation of the Facebook Terms

Please use this form to report violations of the Facebook Terms. If you can't see the content you're trying to report, please ask a friend for help.

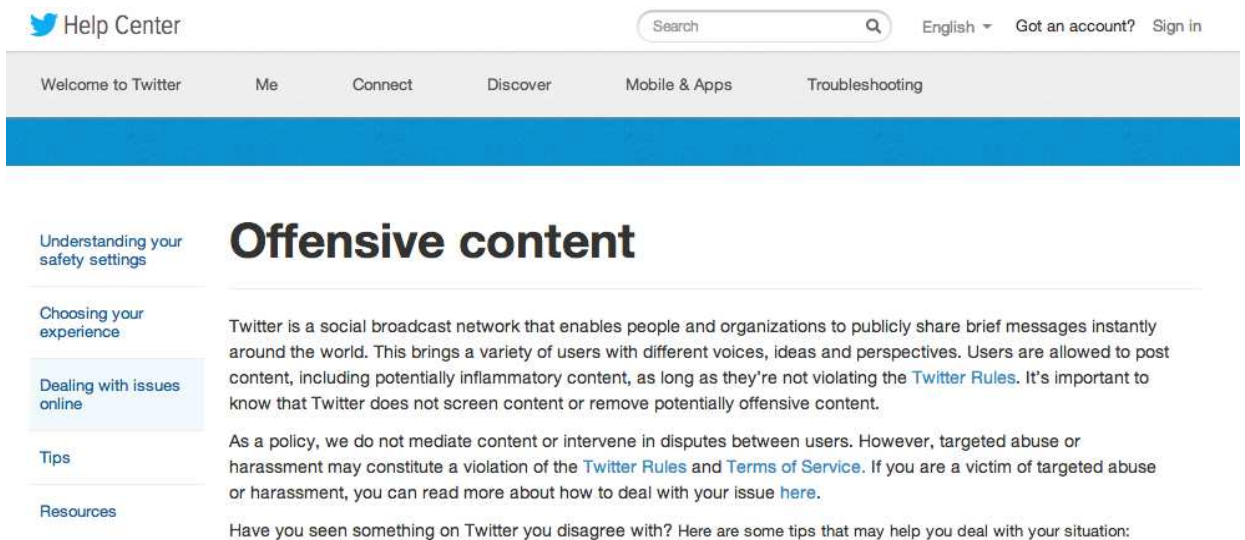
What issue are you trying to report?

- My account is hacked
- Someone is pretending to be me
- Someone is using my email address for their Facebook account
- Someone is using my photos or my child's photos without my permission
- Something on Facebook violates my rights
- I found an underage child on Facebook
- Other abuse or harrassment

- Družbeno omrežje nudi posebno stran, ki pojasnjuje, kako podati prijavo tako za Facebook uporabnike, uporabnice kot tudi tiste, ki še nimajo računa. Zlasti na [Facebook Page on Social Reporting](#) se spodbuja uporabnike in uporabnice, da sporočijo, če določena vsebina krši pogoje uporabe in jo je potrebno umakniti (vabilo, da uporabijo gumbe za prijavo, ki so na različnih mestih na strani). Trenutno takšne prijave delujejo za uporabnike, uporabnice Facebooka za fotografije in objave na zidu. Družbeno omrežje načrtuje razširitev te funkcije še na Profile, Skupine, Strani in Dogodke.

Twitter

- Twitterjeva splošna politika, ki obravnava uporabniško ustvarjene vsebine je, da vsebine ne mediira in ne posega v spore med uporabniki, uporabnicami.

The screenshot shows the Twitter Help Center interface. At the top, there is a search bar and navigation links for 'Welcome to Twitter', 'Me', 'Connect', 'Discover', 'Mobile & Apps', and 'Troubleshooting'. The main content area is titled 'Offensive content'. It includes a sidebar with links for 'Understanding your safety settings', 'Choosing your experience', 'Dealing with issues online', 'Tips', and 'Resources'. The main text explains that Twitter is a social broadcast network and that users are allowed to post content, including potentially inflammatory content, as long as they are not violating the Twitter Rules. It also states that Twitter does not screen content or remove potentially offensive content. A policy statement follows, indicating that Twitter does not mediate content or intervene in disputes, but that targeted abuse or harassment may constitute a violation of the Twitter Rules and Terms of Service. A link is provided for users who are victims of targeted abuse or harassment. Finally, a tip is offered for users who disagree with something on Twitter, suggesting they read some tips that may help them deal with their situation.

- Twitterjev Center za varnost in zaščito (Safety and Security Centre) vsebuje članke o tem, kako ravnati s potencialno žaljivo vsebino, npr. »glede na kontekst« in »blokiranje in ignoriranje« uporabnika / uporabnice, ki objavi potencialno žaljivo vsebino. Poleg tega je, če žaljiva vsebina krši določena Twitterjeva pravila, uvrščena tudi v kategorijo »namerne zlorabe ali nadlegovanja« in je tako lahko odstranjena in blokirana.
- Za prijavo zlonamerne vsebine na Twitterju obstajata dve možnosti: (a) obisk [Twitterjevega Centra za pomoč](#) na spletni strani ali (b) neposredna prijava zlonamernega tweeta ali računa s klikom na »[Prijava Tweeta](#)«.

YouTube

- [Središče za pravilnike in varnost \(Policy and Safety Hub\)](#) namenja poseben razdelek sovražnemu govoru. Na voljo je definicija sovražnega govora, skupaj z nekaterimi praktičnimi nasveti za prijavo sovražnih vsebin.
- Predlagani so različni načini za prijavo. Ena od možnosti je, da se blokira uporabnika / uporabnico.

Blokiranje uporabnikov

Če v YouTubeu blokirate uporabnika, ne more več komentirati vaših videoposnetkov ali kanala in vam ne more več pošiljati zasebnih sporočil.

Če vas ustrahujejo ali nadlegujejo, si oglejte, kako se lahko [zaščitite pred ustrahovanjem in nadlegovanjem](#).

Blokiranje uporabnika v YouTubeu

1. Obiščite stran kanala uporabnika, ki ima URL www.youtube.com/uporabnik/IME
2. Na zavihku »O« kliknite ikono zastavice
3. Kliknite **Blokiraj uporabnika**

[Nastavitve zasebnosti in varnosti](#)

[Onemogočanje ali omogočanje varnega načina](#)

[Blokiranje uporabnikov](#)

[Zasebni videoposnetki in kako jih deliti z drugimi](#)

[Virji za starše](#)

- Druga možnost je označitev videoposnetka z zastavico. Zaradi nezmožnosti pregleda nad vsemi video klipi, se YouTube v bistvu opira na člane in članice skupnosti, da sami označijo vsebino, ki se jim zdi neprimerna.

Označevanje vsebine

Uporabniki v YouTube vsako minuto prenesejo 72 ur videa. Tako velike količine vsebine ni mogoče pregledati. Zato se zanašamo na člane YouTube skupnosti, da označijo vsebino, za katero menijo, da ni primerna.

YouTubeva ekipa ves čas pregleduje označene videoposnetke in iz YouTube odstranjuje tiste, ki kršijo naše smernice za skupnost. Videoposnetki, ki morda niso primerni za mlajše občinstvo, so starostno omejeni.

Z zastavico označen videoposnetek ni samodejno odstranjen. Če ne krši naših smernic za skupnost, bo ostal na spletnem mestu ne glede na število zastavic.

Kako videoposnetek označiti z zastavico:

1. pod videopredvajalnikom kliknite gumb »Več«;
2. v spustnem meniju označite in kliknite gumb »Prijavi«;
3. kliknite razlog, ki se najbolj približa kršitvi videoposnetka;
4. pošljite dodatne podrobnosti, ki lahko skupini za pregledovanje pomagajo pri odločitvi.

Označevanje videoposnetka z zastavico je anonimno – uporabniki ne vedo, kdo ga je označil. Vendar pa od vas zahtevamo, da ste za uporabo orodij za označevanje prijavljeni.

[Središče za poročila](#)

[Označevanje vsebine](#)

[Druge možnosti prijavljanja](#)

[Opomini zaradi kršenja smernic za skupnost](#)

[Starostno omejena vsebina](#)

[Ukinitve računov](#)

- V primerih, ko obstaja več video posnetkov, pripomb ali je sporen uporabnikov celoten račun, kar bi lahko zahtevalo podrobnejšo preiskavo, je možno tudi, da se predloži podrobnejša pritožba prek orodja za poročanje.

Wikipedia

- Wikipedia se ukvarja s sovražnim govorom preko svoje politike o vljudnosti, ki je del »kodeksa ravnanja« Wikipedije in eden od Wikipedijinih petih temeljnih stebrov. Politika širše opisuje standarde, ki se pričakujejo od uporabnikov, uporabnic in določa vrsto predlogov, kako ukrepati v primeru »nevljudnosti«.
- Če vsi bolj »mehki« ukrepi ne zaustavijo nekulturnega vedenja, potem uredništvu ostaneta dve možnosti:
  - Objava na Oglasni deski za reševanje sporov (Dispute resolution noticeboard; DSN)
  - Predložitev na Administratorsko oglasno desko za incidente (Administrators "Incidents" noticeboard)
- Na koncu vseh možnosti, ki so na voljo, Wikipedia v večjih primerih »nevljudnosti«, vključno z osebnimi napadi, nadlegovanjem in sovražnim govorom, predpisuje takojšnjo blokado nekulturne vsebine in urednika.

OBRAZEC ZA PRIJAVO

Ta obrazec je namenjen prijavi kakršnegakoli sovražnega incidenta, ki ga je nekdo osebno doživel, mu bil priča ali pa podaja prijavo v imenu nekoga drugega.

Prijava zločina iz sovraštva ima dvojni pomen:

- Zagotavljanje informacij o incidentu zločina iz sovraštva bo omogočilo boljše razumevanje tega pojava v skupnosti in bo omogočilo organom / organizacijam, ki delujejo na tem področju, da izpostavijo glavne problematične teme in opredelijo glavne vzorce delovanja.
- Predložitev natančnih podatkov o žrtvi / priči bo prispevala k preiskavi in morda k prijetju in / ali pregonu storilca ali storilcev.

Tudi, ko se incident ne zdi dovolj pomemben, da bi ga prijavili, je vedno pomembno, da se pove, kaj se je zgodilo!

O INCIDENTU

Ali ste žrtev ali priča?

- žrtev
- priča
- tretja oseba

Kaj je po vašem mnenju motiv za ta incident?

- rasizem
- religija
- homofobija / transfobija
- spol
- zloraba v družini, nasilje v družini
- invalidnost
- Drugo (prosimo, da opredelite).....

KJE se je incident zgodil?

➤ **Fizično mesto**

ime ulice / lokacija

naselje / mesto

➤ **Na spletu**

na kateri spletni strani / družbenem omrežju

OPIŠITE incident s svojimi besedami in posredujte kar se da največ podrobnosti:

KDAJ se je zgodilo - datum / ura?

So še drugi ljudje, ki so vpleteni v dogodek?

Če se je incident zgodil na spletu, prosimo, da pripnete k temu opisu koristna gradiva ali podatke, kot so slike, sliko ekrana (screenshot), naslov spletne strani itd. Navedite tudi, kako je bila vsebina dostavljena - neposredna e-pošta, SMS, sporočilo v družbenem omrežju, na spletni strani, itd.

O ŽRTVI

Starost

Spol

Materin jezik

O KRŠITELJU

Koliko kršiteljev je bilo vključenih? (Če jih poznate, navedite imena / naslove)

Prosimo, opišite storilce (spol, starost, narodnost, oblačila, itd.), s poudarkom na kakršnihkoli razpoznavnih znakih ali značilnostih o tej osebi ali osebah.

Osební podatki

Ime in priimek:

Naslov:

Telefonska številka:

E-naslov:

Kako lahko z vami stopimo v stik?